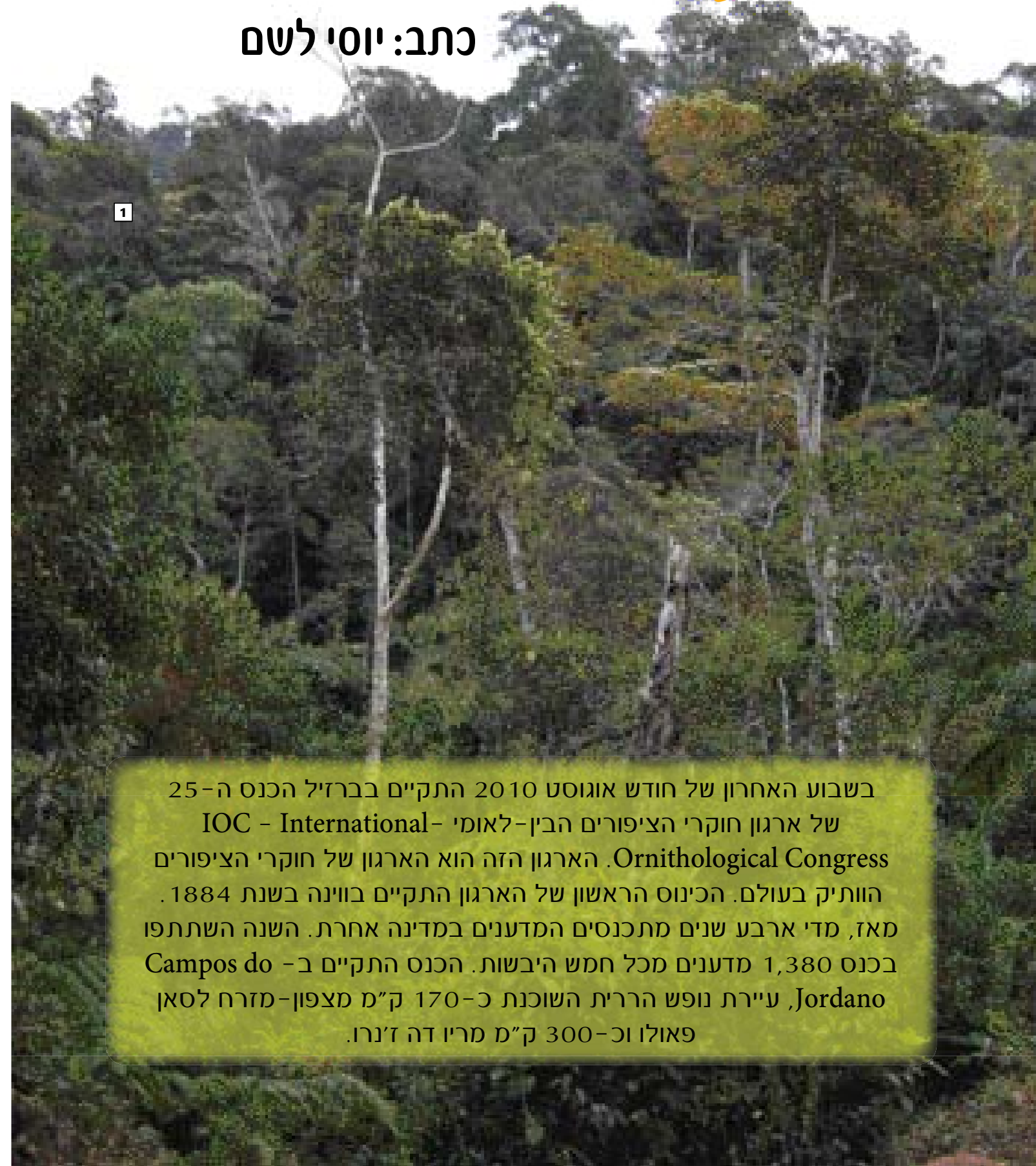

לבד עם לילה פרז ביער האטלנטי בברזיל

כתב: יוסי לשם

Leshem, Yossi (2010): Teva Hadvarim (181) November 2010

בשבוע האחרון של חודש אוגוסט 2010 התקיים בברזיל הכנס ה-25 של ארגון חוקרי הציפורים הבין-לאומי - IOC - International Ornithological Congress. הארגון הזה הוא הארגון של חוקרי הציפורים הוותיק בעולם. הכינוס הראשון של הארגון התקיים בווינה בשנת 1884. מאז, מדי ארבע שנים מתכנסים המדענים במדינה אחרת. השנה השתתפו בכנס 1,380 מדענים מכל חמש היבשות. הכנס התקיים ב- Campos do Jordano, עיירת נופש הררית השוכנת כ-170 ק"מ מצפון-מזרח לסאן פאולו וכ-300 ק"מ מריו דה ז'נרו.

1. היער האטלנטי. 350,000 מיני צמחים ופי שלושה מיני חרקים. צילם: משה אגמי
2. הנשיא שמעון פרס לומד על שיתוף הפעולה האזורי בקיבוץ שדה אליהו והשימוש בתנשמות ובזנים להדברה ביולוגית. צילם: חגי אהרון
3. חקלאי פלסטינאי מהכפר טאמון וחקלאי ישראלי מבוועינה, אוחזים יחד בגאוזה בתנשמת, על אף שבפולקלור המוסלמי היא מביאה מזל רע. צילם: חגי אהרון

זהו הכנס הראשון שהתקיים בדרום אמריקה, באזור שמצד אחד נחשב לאחד העשירים ובעלי מגוון מיני הציפורים מהגדולים בעולם, ומצד שני סובל קשות מהרס היערות. בכנס דנו המדענים בנושאי מחקרים בסיסיים על ציפורים, בשימור ציפורים ובתי גידולן ובפעילויות חינוכיות.

ברזיל היא המדינה הגדולה ביותר בשטחה ובאוכלוסייתה בדרום אמריקה (שמונה מיליון קמ"ר וחצי), והמדינה החמישית בגודלה בעולם. לברזיל תעשייה, מחצבים וחקלאות מפותחים ביותר, ומפיקים בה למשל כ-70 מיליון טונות דגנים מדי שנה. התפוקה הזאת של יבול מתאפשרת הודות לאדמה הפורייה המתקבלת לאחר בירוא שטחים חדשים של יערות טרופיים. עם זאת, מדי שנה פוחתת פוריות הקרקע, המזיקים מתרבים וחומציות הקרקע

גדלה, וכך נגדעים עוד ועוד יערות עשירים ביד גסה, ומהיער האטלנטי המקורי נותרו רק כ-12 אחוז בלבד.
עיירת הנופש שבה התקיים הכנס שוכנת ברום של 1,700 מ' בלב היער האטלנטי, ומבקרים בה בעיקר בחודשי החורף בברזיל (קיץ אצלנו). יש בה כ-140 מלונות וכ-110 מסעדות. במהלך הכנס נערכו יותר מ-500 הרצאות במקביל בשמונה אולמות.
ביום הרביעי של הכנס העברנו לכלל המשתתפים - אנוכי, יוסי לשם, כנציג

הגנרל מנסור אבו ראשד כנציג ירדן, ועימאד עטרש הפלסטיני - הרצאה של 60 דקות לסיכום הפעילות המשותפת בנושא הצפרות במזרח התיכון ב-15 השנים האחרונות, תחת הכותרת: "הציפורים מביאות שלום לאזורי מתיחות" Birds as peacemakers in conflict areas. ההרצאה שלנו על הפעילות המשותפת במזרח התיכון היא דגם קלאסי למטרות הארגון IOU - International Ornithological Union. היום השלישי של הכנס הוקדש לסיורים ביערות האטלנטיים בסביבות עיירת הכנס. החלטנו לא להצטופף באוטובוסים

1. היער האטלנטי בשולי הגינה של הלודג' של לילה פרו. צילום: ג'יי קוואנטל (J. Quental)
 2. מין מקומי של עורבני מצויץ. (Plush crested Jay)
 3. ברונו עם המיקרופון, הטייפ וסמן הלייזר (בלבוש לבן), ו-15 צפרים מוטרפים בעקבותיו. מאחורי ברונו - דן אלון, מנהל מרכז הצפרות הישראלי. צילם: יוסי לשם

רמים ורוקדים ריקודים ראווה מול הנקבות על "משטחי התצוגה" תוך ביצועי "לופים" באוויר כמו מטוסי הקרב המתקדמים ביותר. לציפור כיפה אדומה וכסות נוצות כחולה על החזה והבטן, וכסות שחורה על הראש, הגב והזנב.

ברונו הוא גם צלם ציפורים מחונן, ובהחריט להציג ארבע ציפורים נוספות שבהן צפינו בהנחיית ברונו, ב-UbaTuba, טוקנט סאפורן (מין אנדמי ליערות ברזיל), טוקן אדום-חזה וטנגיר ירוק-ראש.

הצבעים הבהקים של הציפורים סחטו בכל פעם קריאות התפעלות מכל הצפרים, ונראה שההרצאות המדעיות בכנס הפכו לנושא משני לחלוטין...

בשטחים הפתוחים, וברונו, מצויד בסמן לייזר, הנחה את הצופים הנלהבים היכן מסתתרת הציפור בסבך. אני זכיתי לצפות "רק" ב-141 מינים מתוך השפע הרב (לא הייתי זריז מספיק), אך ההתפעמות מהשפע הייתה עצומה. היינו קבוצה של 15 חובבי ציפורים "מוצפת אדרנלין", לא צריכה הפסקות אוכל ומנוחה, נעה ממקום למקום במשך שעות רצופות וגדושות עניין (פרטים על שמורת היער, רשימת המינים ואיך מגיעים למקום באתר האינטרנט: www.ubatubabirds.com.br)

כך זכינו למשל לצפות בחמישה זכרים של מנקין כחול (Blue Manakin), רוקדים בהתרגשות רבה בסבך, משמיעים קולות

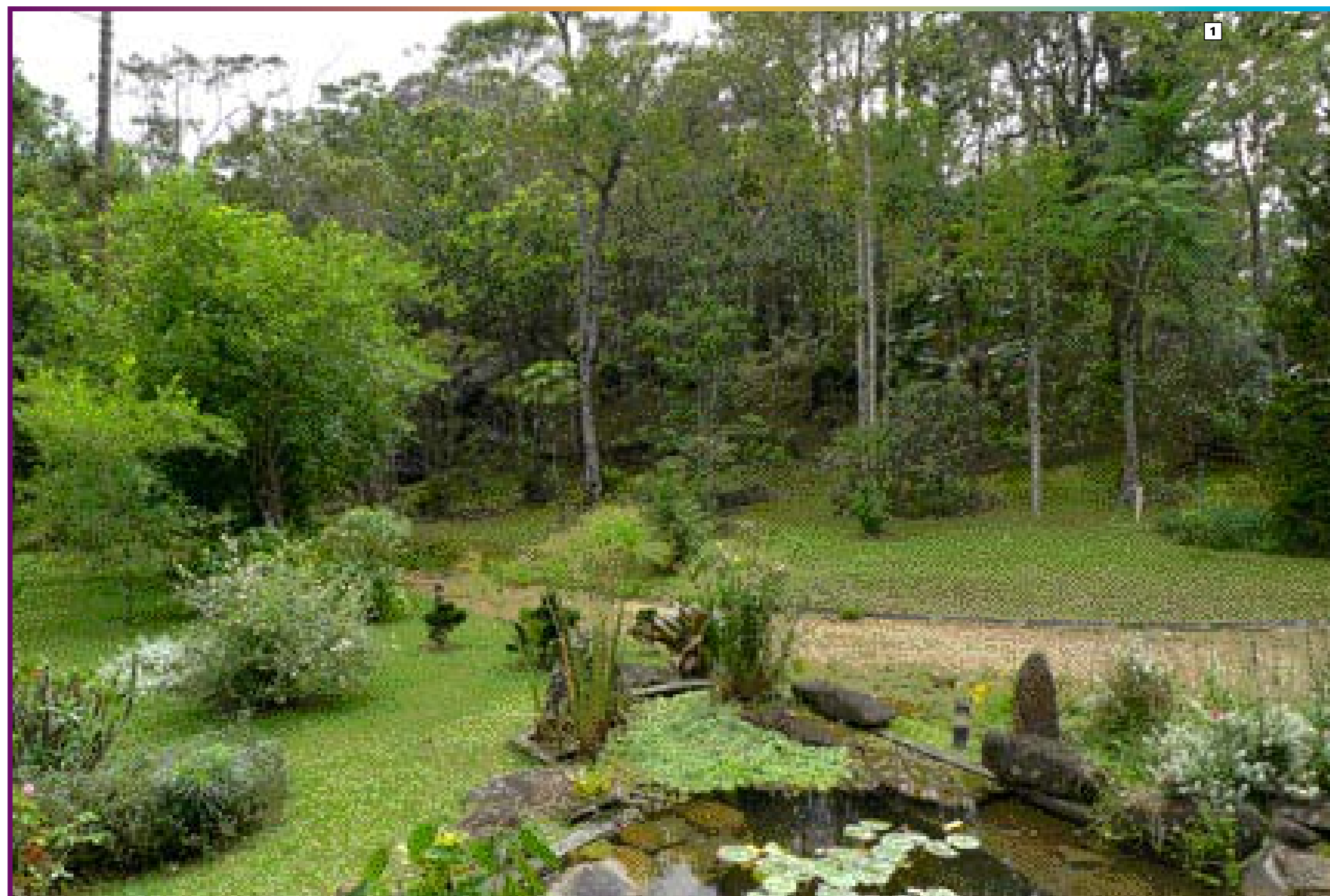

קול הציפור בסבך. מדי פעם הוא זיהה מין מסוים, ובתוך דקות איתר בטייפ את ההקלטה של הקול שהיא משמיעה (זה לא קל מתוך מגוון של כ-700 מינים), ומיד השמיע אותו. בתוך זמן קצר התקרבה אלינו הציפור תוך שהיא נחשפת, כדי לבחון היכן נמצא הפולש לנחלתה (הקול מהטייפ), וכך זכינו ביום אחד לצפות ביער האטלנטי ב-169 מינים שונים. הצפייה דורשת זריזות ומיומנות גבוהה יותר מצפייה בציפורים

אכן יצאנו "על הדקה"(...) מאולם הכנס, ולאחר שעתיים וחצי, הגענו לפאתי היער. כוס קפה בתחנת הדלק המקומית, ועם אור ראשון התחלנו "לדהור" בעקבותיו של ברונו.

מגוון המינים ביער האטלנטי גדול, חלקם ציפורים צבעוניות מאוד, שקשה לצפות בהן בסבך הצפוף. ברונו הגיע מצויד במערכת הקלטה ניידת, מיקרופון ארוך, ומערכת ממוחשבת המסוגלת לזהות את

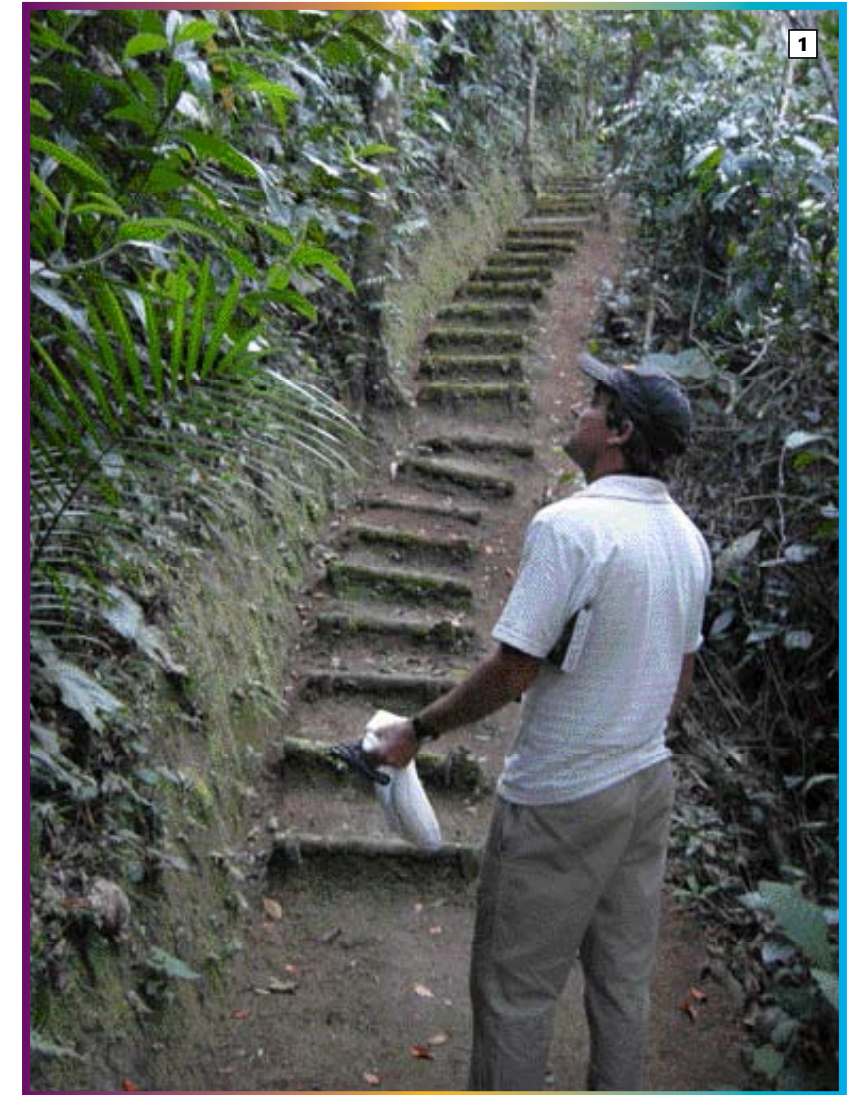
העמוסים לעיפה של המדענים, ויחד עם פרופ' פרנס באירליין, הנשיא הנכנס של IOC, וכמה חוקרים נוספים ממדינות שונות, בסך הכול כ-15 איש, שכרנו את שירותיו של צפר ברזילאי ששמו ברונו רנו חוארז, שהתברר כי הוא מכיר באופן יוצא דופן את ציפורי היער האטלנטי, וכן מיניבוס, ונסענו לאחת משמורות הציפורים העשירות באזור אובה טובה, כדי להכיר את מגוון המינים ביער האטלנטי. יצאנו ב-3:00 לפנות בוקר (ועם צפרים גרמנים,

1

1. חרלזו ליד אחד השבילים שפרץ ביער האטלנטי. צילום: יוסי לשם
 2. Plovercrest Stephanoxis lalandi. צילום: ג'יי קוואנטל (J. Quental)

של היער, הגעתי לביתה הבודד של לילה, שהתברר לי בדיעבד כגן עדן לכל חובבי ציפורים.

הבית שופץ בסגנון אנגלי מסורתי, ובו ובעוד שני מבנים משניים קטנים שבעה חדרים המיועדים לצפרים, עם חלונות גדולים הפונים ליער, חדר אוכל אינטימי שבו חלון זכוכית ענק המאפשר לאכול

שהוקמה על ידי מתיישבים גרמנים, מונה כיום כ-400,000 תושבים ומפורסמת ברחבי ברזיל בתעשייה גדולה של לבני נשים. היער נמצא במרחק שלוש שעות וחצי נהיגה מריו דה ז'ירו וכשמונה שעות נהיגה מסאן פאולו. בעיירה קטנה ששמה מורי (Muri) פונים בדרך עפר הררית לעבר וואלה דס טקוארס, ולאחר נהיגה של כ-15 ק"מ בפאגרו של לילה אל לבו

של ברזיל, ויחד עם בעלה (היהודי) שהיגר מליטא לשוודיה ומשם לברזיל, רכשו ביער האטלנטי שטח של כמה מאות אקרים, ובמרכזו החליטה לילה לשפץ בית יער עתיק כלודגי שיותאם לצפרים.

הלודגי ממוקם ברכס ההררי הנקרא Rio Bonito de Cima, בסמוך לעיר הררית פרייבורג החדשה (Nova Friburgo),

את החוויה האמיתית חוויתי לאחר סיומו של הכנס המדעי, כאשר נסעתי לחמישה ימים נוספים לוואלה דס טקוארס (das Taquaras) כדי להכיר מקרוב ובאופן רגוע יותר את ציפורי היער האטלנטי, ואת בעיות שמירת הטבע של היערות הנכחדים בברזיל, שגומרי הטבע בקהילה הגלובלית עוסקים בהן בהתעניינות רבה לנוכח השפעתן הקרדינלית על עתיד העולם. תכננתי לנסוע לאמזונס עם דן אלון, שהשתתף גם הוא בכנס, אך הובהר לנו שהעלויות בלודגי באמזונס גבוהות פי כמה מיכולותינו הכספיות. דן חיפש אתר צפרות קרוב יותר למקום הכנס, בעזרת סוכני הסיורים של הכנס, ולאכזבתנו התברר שללא ידיעת השפה הפורטוגזית הסיכוי לתקשר עם מארחינו שואף לאפס.

האטלנטי שהותאם במיוחד לצפרים. דן נסע לשם שבוע לפני הכנס, ואני נסעתי לאחר הכנס. התברר לנו כי לא מעט ארגונים מאירופה, ובעיקר מצפון אמריקה כמו גם הרבה חובבי טבע פרטיים, שהמעות מצויות בכיסם, ונושא הכחדת היער והמגוון הביולוגי נגע ללבם, החלו לרכוש באופן פרטי שטחי יער בברזיל, הן כדי לשמר אותם מגרזן הכורתים, והן כדי לפתח מוקדי חינוך ומחקר לדורות הבאים.

חלק מהארגונים הגדולים, בעיקר מארצות הברית, כמו למשל ארגון Conservation International, רכשו שטחים הגדולים פי כמה משטחה של מדינת ישראל, והיום האתרים הללו הם שמורות הטבע המוגנות ביותר בברזיל.

כך התוודענו ללילה פרו, ברזילאית חובבת ציפורים מושבעת מאזור ריו דה ז'ירו, שאבי סבה היה מראשוני הצלמים

לאחר שיטוט באינטרנט דיווח לי דן בשמחה שהוא איתר לודגי בלב היער

1. ??????????????????????
 2. יונק הדבש – Filled Coquette (Lophornis magnificus)
 מרשים במגוון צבעי ובציצית הכתומה שלראשו.
 צילום: ג'יי קוואנטל (J. Quantal)
 3. הלודג' של לילה פרז בלב היער האטלנטי. צילום: יוסי לשם

צמרת עץ הצמוד לחדר האוכל והשמייע קול פעמוני קצוב קצר ורם (מכאן שמו), המכריז באופן מונוטוני על מיקומו, כשמרחבי היער האטלנטי עונים לו זכרים נוספים.

ב-7:00 בבוקר בדיוק מתייצב חרלדו, מדריך הציפורים של הלודג' - ברזילאי מכפר מקומי שכן, שאינו דובר מילה אנגלית אך בעל ראייה ושמיעה יוצאות דופן, המזהה כל תנועה של ציפור שיר קטנה בעלוות היער האטלנטי. חרלדו פרץ כמה שבילי יער מסביב ללודג' כדי שניתן יהיה לבחור מסלול קצר של כ-700 מ', מסלול ארוך לפסגות ההרים מסביב באורך של 3.5 ק"מ, ומסלולים נוספים ביער שמסביב ללודג'. כשאין אורחים בלודג', חרלדו מטפל בגינות ובפריצת שבילים, והוא גאה במיוחד במראם וניקיונם. חרלדו "אשף" בחיקוי קולות המושמעים לציפור, שמיד יוצאת מן הסבך כדי לצפות במין הפולש ששר בנחלתה. לציפורים עם קולות מסובכים משמע חרלדו הקלטה מהטייפ שבכיסו. תוך כדי הליכה חרלדו פותח את מגדיר הציפורים ומצביע על כל ציפור שראינו, כדי שנוכל לצרפה לרשימת המינים ולזהות את צבעיה.

ברזילאית, שעודכנה על בואו של ישראלי הייאוכל כשרי, ודאגה לשלוש ארוחות מלכים ביום עם מאכלים מקומיים, כשארורות הצהריים הוגשה כמובן בחוץ בגינה הפעלתנית ובין מנה למנה המשקפת לא נחה לרגע... אה... וכמובן - בלודג', בלבו של היער, אין טלוויזיה או רדיו, אין קו טלפון, אין קליטה בפלאפון, ואין אינטרנט, כך שהניתוק מהעולם החיצון הוא טוטאלי והתרוממות הרוח והנפש כמעט לא ניתנת לתיאור.

למרות השלווה הפסטורלית, סדר היום בלודג' של לילה מתוכנן בקפידה ממש כמו במחנה צבאי. בשעה 6:00 השכמה, ויצאה לגינה כדי לבחון האם הגיעו לתחנת ההאכלה מינים שלא ראינו ביום הקודם. ב-6:30 בדיוק - ארוחת בוקר עשירה בפירות טרופיים ודגנים, תוך צפייה והאזנה לציפורים בגינה האחורית של הבית. הציפור שהכי נחרתה בזיכרוני בלודג' של לילה הייתה ציפור הפעמון חשופת-הגרונן (Bare-throated Bell Bird). הזכר נראה ככלה ביום חופתה - צבעו לבן צח כשלג, כשרק הגרון וצדי המקור בולטים בצבע תכלכל-סגלגל מבריק. מיד לאחר אור ראשון נעמד הזכר על

ארוחת בוקר לצלילי סימפוניית שירה חלומית, וחדר אורחים הכולל ספרייה מגוונת ואלבומי ציפורים מברזיל ומרחבי העולם. בחוץ יש גינה בריטית מטופחת עם בריכה ושפע צמחי נוי, שביניהם שולחנות האכלה לציפורים ש"יד נעלמה" דואגת להזיין כל הזמן בפפאיה, בננות וזרעונים. על המרפסת שמול חזית הבית שוקעים בכורסאות עמוקות, שמולן תלויים כשמונה בקבוקי האכלה ליונקי דבש (קוליברים). מאור ראשון עד לילה נשמע קול הרפרוף של שמונה מינים שונים של יונקי דבש, הבאים ליהנות ממי הסוכר תוך רפרוף מהיר ממקום למקום. הם מתייצבים מול מקור המזון ב-36 מכות כנף לשנייה, ומאפשרים לצפות בהם מטוחים של מטרים ספורים, וליהנות מקשת צבעים בוהקים המותירים אותך פעור פה גם לאחר חמישה ימים רצופים של צפייה...

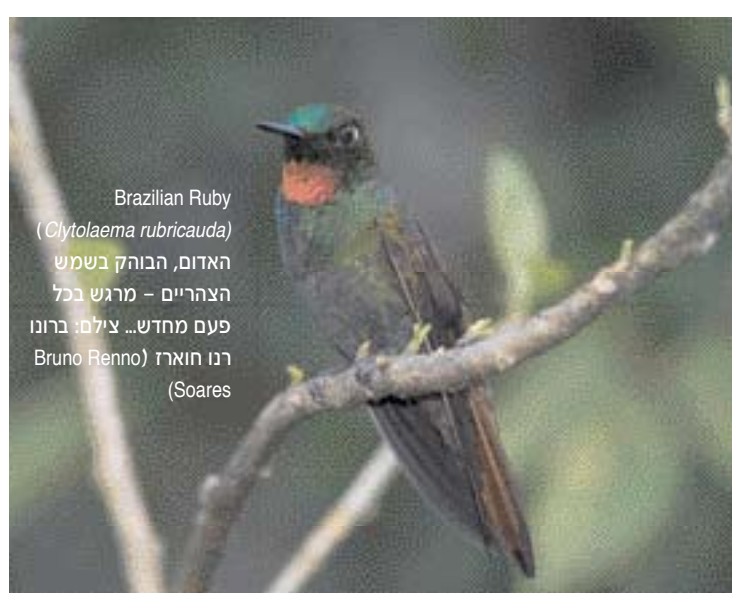
להפתעתי הרבה התברר לי שבשבוע שבו שהיתי בלודג' של לילה פרז הייתי האורח היחיד, וכך זכיתי להגשים פנטזיה - לאחר שנת עבודה אינטנסיבית ומפרכת, לבד בלבו של יער אטלנטי, עם טיפול אישי של מנהלת הלודג', בסיוע מבשלת

Maroon Bellied Keet (*Pyrrhura frontalis*).
צילם: ג'יי קוואנטל (J. Quantal).

Brazilian Ruby
(*Clytolaema rubricauda*)
האדום, הבהוק בשמש
הצהריים - מרגש בכל
פעם מחדש... צילם: ברנו
רנו חוארז (Bruno Renno Soares)

יונק דבש
Sombre Hummingbird
(*Aphantochroa cirrochloris*)
נהנה ממי סוכר.
צילם: מוטי צ'רטר

Saffron Toucanet (*Pteroglossus bailloni*)
טוקנט סאפורן - מין אנדמי ליער
האטלנטי בברזיל. צילם: ברנו רנו חוארז
(Bruno Renno Soares)

Blue Manakin (*Chiroxiphia caudata*)
מנקין כחול
צילם: ג'יי קוואנטל (J. Quantal)

זו פעם נוספת. השילוב של כנס מדעי ולאחריו התבודדות בלב היער האטלנטי בלודג' צפרים, מנותק מהציוויליזציה ובתנאי אירוח יוצאי דופן, היה לחוויה ברזילאית יחידה ושונה מרוב החוויות של הישראלים ותיירי העולם בכלל, הנמשכים כידוע לקרנבל בריו...

ולסיום, אם אתם רוצים ליהנות מתחנת האכלה ליונקי דבש בשידור ישיר (online), היכנסו לאתר: www.ornithos.net.br/site/index.php?id_camera=1

הבטחתי לשלוח לו את ספרי על המחקר המשותף עם חיל האוויר. הרגשתי שדיוויד ואיזבל הם עוד זוג של "שומרי טבע" שלא רק מדברים אלא פועלים באופן אישי להגנתו.

ביום האחרון הסיעה אותי לילה חזרה לנמל התעופה בריו דה ז'נירו, ובפתח המפרץ הגדול נגלו לעינינו ב"מטס הצדעת פרדה מברזיל" מאות פרטים של הפריגט הנהדר, ציפור ימית מהמרשימות בגודלן ובכוסר תעופתן, ושכנעו אותי שאני חייב לשוב ולבקר בארץ נפלאה

רובם אפיפיטים, המייצגים 25 אחוז מהסחלבים בברזיל בכלל ו-50 אחוז מהסוגים של הסחלבים המרוכזים על שטח שהוא פחות מאחוז אחד מכלל שטח המדינה.

דיוויד חיכה לי ולחרלדו בשביל הראשי, ויחד טיפסנו לגובה של 1,700 מ', שם ממוקם ביתו, תוך שהוא מספר לנו על פעילותו בשמירת הטבע. כשסיפרתי לדיוויד ולאיזבל על פעילותי בישראל ועל הכנס, הוא פשוט "נדלק", ובסיום הביקור העניק לי את ספרו עם הקדשה. בתמורה

באזור הלודג' יש עוד אי אלו בתים של תושבים מקומיים וזרים שרכשו קרקעות כדי לשמר את היער ולאורך השביל בנו לעצמם בתי חלומות. כך למשל גר במעבה היער יעקב הרצוג, נגן פסנתר, יהודי מאוד מפורסם בברזיל שלא הספקתי לפגוש.

במרחק של כחצי שעה מהלודג' פגשתי בעוד זוג יוצא דופן: דיוויד מילר, רואה חשבון אנגלי אמיד וחובב צמחים שנשא לאישה צלמת צמחים ברזילאית מקסימה ששמה איזבל מורה, רכש לפני כ-40 שנה כ-2,000 אקר של יער וגר במעבה היער, תוך שהוא שומר על "חלקת אלוהים" הקטנה שלו" באופן מבודד, בלי להגיע כמעט למקום יישוב. דיוויד ואיזבל התמחו בחקר הסחלבים ביער האטלנטי, והחליטו שבעזרת הסחלבים יקדמו את שימור היערות האטלנטיים בברזיל. לאחר שני עשורים של עבודה מאומצת הם פרסמו עם שני מחברים נוספים ספר עב כרס (540 עמודים) - *The Organ Mountain Range, Its History and Its Orchids* (הוצאת Scart Editor, 2008). הספר נותן גם סקירה ממצה על הרכס ההררי שבו הם גרים. הם מצאו 620 מיני סחלבים שונים רק באזור זה,

מיני תחמסים שונים, אך לאכזבתי, למרות ניסיונות חוזרים ונשנים, ועל אף שדן אלון סיפר לי שצפה בתחמסים מקרוב, נלחצתי שדווקא את התחמסים אני "מפספס בגדול".

אך הלילה השני לא אכזב. עם אור אחרון השמיע חרלדו את קולו של התחמס (*Rufus Nightjar Caprimulgus Rufus*), ובתוך שניות הוא נראה מגיח לאור הדמדומים במעוף שקט, בולט בזנבו הארוך, ופשוט עף ישירות אל חרלדו, לעבר הטייפ שהשמיע את הקולות. ממרחק של שלושה-ארבעה מ', כשהבחין שמדובר בצמד ברזילאי וישראלי מוזרים, "שבר" שמאלה, נחת על הקרקע במרחק של כחמישה מ' מאתנו, והתבונן בנו בגלגל העין הענק שלו. צבעי ההסוואה המושלמים שלו, כשהוא צמוד לקרקע, היו עוד חוויה שלא אשכח זמן רב...

יומיים נוספים ניסינו לאתר בחשכה מין נוסף של תחמס - *Long-Trained Nightjar*, שלצדי זנבו יש שתי נוצות באורך מדהים של פי שניים וחצי מאורך גופו של התחמס, אך לדאבונו הוא לא שיתף פעולה כדי להשלים את החסר.

כך שוטטתי עם חרלדו ימים ארוכים, שוחחנו בשפת הסימנים והקולות, ויצרנו קשר חברי מצוין תוך שאנחנו צופים יחד ב-138 מינים שונים של ציפורי היער האטלנטי, מתוכם שמונה מיני דורסי יום. בין 12:30 ל-14:00 שבנו ללודג', התיישבנו במרפסת לתצפית בתחנת ההאכלה, כשלילה כבר ממתנה עם מיץ מנגו קר, כוס יין לבן, ומתאבן של דג סלמון (כשר!) לקראת ארוחת הצהריים שכבר ממתנה בגינה... שעת נמנום לאחר הארוחה מאפשרת לצאת שוב לסיור אחר הצהריים בסביבות הלודג', ועם חשכה או מיד לאחר ארוחת הערב יוצאים עם שני פנסים חזקים וקלטת של קולות ציפורי לילה כדי לנסות ולצפות בפעילות לילה של דורסי לילה ותחמסים.

בלילה הראשון זכיתי לצפות מקרוב בדורס לילה בגודל של שעיר *Black-capped screech Owl*, שקול קריאתו החלול והקצוב ממש הרטיט את לבי בחושך בלב היער. ממעלה ההר נשמע קולה הנמוך של הלילית המקומית, ה- *Tawny-Browed Owl*, שאותה שמענו היטב ממרחק קצר אך לא הצלחנו לראותה עקב מיקומה על עץ גבוה של כ-30 מ'. באזור הלודג' כחמישה

המלחמה על האור. בגלל הצפיפות נלחמים העצים והשיחים על טיפת אור כאשר האחד (שיכול) מטפס על השני. משה אגמי

ד"ר יוסי לשם הוא חוקר בכיר במחלקה לזואולוגיה באוניברסיטת תל אביב ומנהל את המרכז הבין-לאומי לחקר נדידת הציפורים בלטרון, עוסק זה ארבעה עשורים בחקר עופות דורסים וציפורים נודדות. בעבר היה מנכ"ל החברה להגנת הטבע. הגנרל הירדני מנסור אבו ראשד הוא דמות מובילה בקשרי השלום בין הישראלים והירדנים, ובשנת 1994 הוא הוביל יחד עם תא"ל ברוך שפיגל מישראל את חתימת חוזה השלום. היום הוא יו"ר ארגון ירדני Amman Center for Peace and Development העוסק בפעילות מגוונת לשיתוף פעולה אזורי. עימאד עטרש, פלסטיני מבית סאחור, הוא מנהל - NGO Palestine Wildlife Society, העוסק מזה 15 שנים בפעילויות חינוכיות ובשמירת טבע בדגש נושאי צפרות ברשות הפלסטינית, ופועל באופן הדוק עם החברה להגנת הטבע ואוניברסיטת תל אביב. בזמן הכנס הוקם הארגון IOU, ששם לו כמטרה לקדם פעילות משותפת בין-לאומית של מחקר, חינוך ושימור טבע, בדגש על איתור מקורות מימון גדולים לפעילות רב תחומית בנושאי הצפרות. למעוניינים להגיע בעקבות הכתבה ללודג', הנה פרטי אתר האינטרנט: www.valedastaquaras.com. ניתן ליצור קשר ישיר עם לילה פרז בכתובת: lilaferrez@gmail.com